

Oslo, 26. mai 2005

Miljøverndepartementet
Postboks 8013 Dep

0030 Oslo

Utkast til forskrift om rovvilterstatning for husdyr og tamrein

Det vises til departementets høringsbrev av 24. februar.

I. Vårt hovedinntrykk av forslaget.

Norges Naturvernforbund er godt fornøyd med departementets utkast. Vi registrerer at det harmonerer godt med Stortingets vedtak og intensjoner.

Vi mener også at dette blir en svært gunstig erstatningsordning for sau- og tamreinnæringene. Vi forventer derfor at innholdet i den endelige forskriften og kommentarene til den i all hovedsak blir slik som teksten nå foreligger.

II. Behov for opprettelse av et norsk kompetansesenter.

Vi vil peke på at det i beitenæringene foreligger mye kompetanse på direkte forebyggende tiltak mot rovviltskader. I Sverige har de Svensk viltskadecenter - som har blitt et godt kompetansesenter. Det paradoksale er at Norge som har et langt høyere antall beitedyr, et langt lavere antall rovvilt og mye høyere konflikter, ikke har et tilsvarende nasjonalt kompetansesenter. Behovet for et slikt senter i Norge er stort. Fylkesmennene har ikke anledning til å prioritere dette arbeidet i tilstrekkelig grad. De greier ikke å samle tilstrekkelig informasjon og erfaring fra forskjellige deler av landet i sin rådgiverrolle. Det er derfor stort behov for et slikt senter som er upolitisk, som kun arbeider med forebyggende tiltak mot rovviltskader (og ikke erstatninger og lignende) og som har høy kontinuitet i å samle og gi råd. Dette krever et fagmiljø som arbeider med nettopp dette.

Vi ser i første omgang at det kun er Planteforsk Tjøtta som har denne kompetansen i landet nå. Det er viktig å benytte den kompetansen som er der og videreutvikle denne. Forskriften har svært gode intensjoner, og når beitebrukerne etter hvert skal motta midler som incentiv for iverksettelse av effektive tapsreducerende tiltak mot rovviltskader, må rådgivningstjenesten være tilstede, entydig og profesjonell. Det er nødvendig å ha ett kompetansesenter som samler all informasjon fra hele landet, noe fra utlandet og som drar nytte av dette i rådgivning overfor beitelag og enkeltbønder på tvers av fylker. Et slikt senter kan også drive nettverksbygging mellom brukere som har prøvd og vil prøve gode effektive forebyggende tiltak. Dette er bl.a. viktig vedrørende bjørn og jerv, og jerv er jo den som forårsaker flest tapte sauer ifølge statistikken.

Vi tror et slikt nasjonalt kompetansesenter vil kunne effektivisere iverksettelse av forebyggende tiltak mot rovviltskader, øke forutsigbarheten i beitenæringene og redusere konfliktene.

III. Noen konkrete merknader til utkastet

1.

Formålsparagrafen fremstår som litt for knapp og lite ambisiøs. Vi foreslår større vektlegging av Stortingets intensjoner med erstatningsordningen som incentiv til iverksetting av skadereduserende tiltak. Dette vil også være i tråd med regjeringens og Stortingets ønske om at de nye virkemidlene i rovviltforvaltningen skal redusere konfliktene. Vi foreslår derfor følgende ordlyd på formålsparagrafen:

Formålet med denne forskriften er å erstatte økonomisk tap som følge av rovviltskade og stimulere til økt bruk av forebyggende tiltak for å redusere tap og skader på grunn av rovvilt.

2.

I §5 vektlegges driftsenhetens plikt til dyrehold og aktsomhet. Vi synes aktsomhetsplikten er noe utilstrekkelig beskrevet, men vi støtter teksten slik den er utdypet i kommentarene til denne paragraf.

3.

I §9 er beregningen av risikoerstatning beskrevet på en lettfattelig og presis måte. Det er svært viktig at det er forutsigbarhet i hvordan dette beregnes og at grunnlagsdata er grundige. Vi støtter formuleringen og innholdet.

4.

I §13 settes det vilkår for erstatning ved udokumentert skade. Vi finner teksten noe upresis ved at det kan misforstås dithen at alt tap som ikke kan dokumenteres som rovviltskade skal erstattes gjennom denne forskrift. Vi mener det må være en forutsetning at det erfaringsmessige tapet som ikke skyldes rovvilt, trekkes fra ved beregning av eventuell erstatning for udokumentert rovviltskade. Vi støtter derfor teksten som er formulert i §14.

I punkt b) i § 13 nevnes ”forebyggende tiltak med dokumentert forebyggende effekt”. Vi mener dette er noe upresist beskrevet i forskriften. Vi støtter forklaringen beskrevet i kommentarene til dette punkt, men vi mener benevnningen må defineres i §3.

I ”Regelverk for tilskudd til forebyggende tiltak mot rovviltskader” som kommentarene til paragrafen viser til, brukes benevnningen ”direkte tapsreduserende effekt”. Vi synes denne benevnelsen er bedre. Vi foreslår uansett at ordet ”direkte” må inn i teksten for å understreke dette, for eksempel kan det tas med i en definisjon i § 3. Videre ønsker vi at hele lista over tilskudd i regelverkets ”§ 3 Tiltak som kan gis tilskudd” bør med i forskriften. Det gjør forskriften mer lesbar og det samlede regelverket mer oversiktlig. Videre anbefaler vi at nevnte liste vurderes etter nyere forskning. Kriterier for tiltak med hensyn til forebygging må være strenge dersom de skal virke etter intensjonen, og det må defineres hva som er gode effektive forebyggende tiltak. Disse må være definerte og opplistet i forskriften.

5.

I regneeksemplene kan det virke som om summene for risikoerstatningene blir lave, men det blir ut fra hver bruker. Summene gir større muligheter for de beitebrukere som samarbeider med andre i beitelag og lignende. Det bør oppmuntres til samarbeid i beitelag og andre, slik at effektive skadereduserende tiltak kan iverksettes. Vi synes også at storfe i områder med bjørn og/eller ulv bør gis risikoerstatning ut fra egen risikofaktor og enhetssats. Det er viktig at

erstatningssummene som utgjør grunnsatsene, er såpass høye at det forebygger illegal avlivning av rovvilt og samtidig oppleves av beitebruker som et incitament for iverksettelse av effektive forebyggende tiltak.

6.

Vi anbefaler at utbetaling av risikoerstatning for sau utbetales **før** beitesesongen. Det innebærer at §18 må endres. Siden beitesesongen starter noe ulikt rundt omkring i landet, anbefaler vi at det opereres med en konkret dato, for eksempel 1.april. Dette er viktig for at erstatningsordningen skal virke forebyggende og stimulere til gjennomføring av forebyggende tiltak.

Med vennlig hilsen
Norges Naturvernforbund

Erik Solheim
leder